Запорізький національний університет
Міністерства освіти і науки України

Електронне наукове фахове видання «Юридичний науковий електронний журнал»

№ 6, 2018

Електронний журнал включений до переліку електронних фахових видань України на підставі Наказу МОН України від 21 листопада 2013 року № 1609, а також до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus International (Республіка Польща)

Запорізький національний університет
Запоріжжя 2018

УДК 34(05)
ББК 67я5

Юридичний науковий електронний журнал – електронне наукове фахове видання юридичного факультету Запорізького національного університету

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Коломоєць Тетяна Олександрівна – доктор юридичних наук, професор

Заступник головного редактора:

Бондар Олександр Григорович – доктор юридичних наук, доцент

Відповідальний секретар:

Віхляєв Михайло Юрійович – доктор юридичних наук, доцент

Члени редакційної колегії:

Дугенець Олександр Сергійович – доктор юридичних наук, професор (Російська Федерація);
Биргеу Михайло Михайлович – доктор юридичних наук, професор (Республіка Молдова);
Севрюков Олександр Павлович – доктор юридичних наук, професор (Російська Федерація);
Ібрагімов Соліджон Ібрагімович – доктор юридичних наук (Республіка Таджикистан);
Сильченко Микола Володимирович – доктор юридичних наук, професор (Республіка Білорусь);
Манн Томас – доктор юридичних наук, професор (Федеральна Республіка Німеччина);
Колпаков Валерій Костянтинович – доктор юридичних наук, професор;
Кузьменко Оксана Володимирівна – доктор юридичних наук, професор;
Бевзенко Володимир Михайлович – доктор юридичних наук, професор;
Мельник Роман Сергійович – доктор юридичних наук, професор;
Миколенко Олександр Іванович – доктор юридичних наук, професор;
Озерський Ігор Володимирович – доктор юридичних наук, доцент;
Приймаченко Дмитро Володимирович – доктор юридичних наук, професор;
Лук'янець Дмитро Миколайович – доктор юридичних наук, доцент;
Берлач Анатолій Іванович – доктор юридичних наук, професор;
Калюжний Ростислав Андрійович – доктор юридичних наук, професор;
Курило Володимир Іванович – доктор юридичних наук, професор;
Шишка Роман Богданович – доктор юридичних наук, професор;
Дудоров Олександр Олексійович – доктор юридичних наук, професор;
Лукашевич Віталій Григорович – доктор юридичних наук, професор;
Батанов Олександр Васильович – доктор юридичних наук, професор;
Лютіков Павло Сергійович – доктор юридичних наук, доцент;
Верлос Наталя Володимирівна – кандидат юридичних наук;
Ганзенко Олександр Олександрович – кандидат юридичних наук, доцент;
Макаренков Олексій Леонідович – кандидат юридичних наук;
Ткалич Максим Олегович – кандидат юридичних наук, доцент.

Рекомендовано до опублікування вченою радою
Запорізького національного університету,
протокол № 5 від 27.12.2018 р.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1
ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА; ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ

Аніщенко М.А. ПРАВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЯК НАДГАЛУЗЬ СИСТЕМИ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВА 14

Биля-Сабадаш І.О. ГАЛУЗЕВА ТИПІЗАЦІЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ЮРИДИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПРАВОВОМУ РЕГУЛЮВАННІ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН 18

Богачова Л.Л. ІЄРАРХІЯ ПІДЗАКОННИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ 23

Васильєв Є.О. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СПОЖИВЧИХ КООПЕРАТИВІВ В УСРР У ПЕРІОД НОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ 26

Дьорова О.М. ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ НАУКОВИХ ПОГЛЯДІВ НА КАТЕГОРІЮ «ПСИХОФІЗИЧНА ГОТОВНІСТЬ» 30

Кальян О.С. ОКРЕМІ ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАВОВОГО ІНТЕГРАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ 34

Лісна І.С. ПЕРЕДУМОВИ СУЧАСНОГО ЕТАПУ СУДОВОЇ РЕФОРМИ 37

Мельничук С.М. ІНТЕРПРЕТАЦІЙНО-ПРАВОВА ФОРМА РЕАЛІЗАЦІЇ ФУНКЦІЙ СУЧАСНОЇ ДЕРЖАВИ УКРАЇНА 41

Нагорна В.В. ЩОДО ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ» У ПРАВОВІЙ НАУЦІ ТА ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ 44

Прийма С.В. ВИМОГИ ДО ІНТЕРПРЕТАЦІЙНИХ ВИСНОВКІВ У СВІТЛІ ПРИНЦИПІВ ОБҐРУНТОВАНОСТІ ТА ЗРОЗУМІЛОСТІ ТЛУМАЧЕННЯ ПРАВА 48

Priamitsyn V.Yu. ПРАВО НА ВИЩУ ОСВІТУ В КОНТЕКСТІ ПРИРОДНОГО ПРАВОРОЗУМІННЯ 52

Симоненко Т.В. ГЕНЕЗИС ТА СУЧАСНИЙ СТАН НАУКОВОГО РОЗРОБЛЕННЯ ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИХ ПИТАНЬ УТВЕРДЖЕННЯ ПРАВА ДИТИНИ НА ЗАХИСТ ВІД УСІХ ФОРМ НАСИЛЬСТВА В УКРАЇНІ 56

Хаустова М.Г., Федоровська М.А. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ 60

РОЗДІЛ 2
КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

Корнієнко-Зєнкова Н.М. ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГАРАНТІЇ ПРАВА КОЖНОГО ЗНАТИ СВОЇ ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ 66

Полховська І.К. ЗАХОДИ ПОЗИТИВНОЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ В ЧИННОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ 71

Слободянюк П.Л. ЗАХИСТ ПРАВ ПОТЕРПІЛОГО НА ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ 74

РОЗДІЛ 3
ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС; СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

Авсієвич А.В. ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО КОМЕРЦІЙНОГО АРБІТРАЖУ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА 79

Андрієнко В.В. ПРАКТИЧНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОГОВОРУ ФОРФЕЙТИНГА 82

Бичок Т.П., Дяченко С.В. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВРЕГУЛЮВАННЯ СПОРУ ЗА УЧАСТЮ СУДДІ 86

Верба-Сидор О.Б., Воробель У.Б. УНІФІКАЦІЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ РЕЖИМУ ОКРЕМОГО ПРОЖИВАННЯ ПОДРУЖЖЯ ЗА ПРАВОМ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ 89

Денисяк Н.М. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ НОТАРІАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ 93

Жуков С.В. ТЕЛЕОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОБРОЧЕСНОСТІ СУДДІВ 97

Каламайко А.Ю. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ: НОВЕЛИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ 99

Ковтунович Т.О., Дяченко С.В. НЕПРИПУСТИМІСТЬ ЗЛОВЖИВАННЯ ЦИВІЛЬНИМИ ПРОЦЕСУАЛЬНИМИ ПРАВАМИ ЯК НОВЕЛА ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 103

Круглова О.О., Котляров С.О. ПРАВОВЕ ПОЛОЖЕННЯ ЗАЧАТОЇ, АЛЕ ЩЕ НЕ НАРОДЖЕНОЇ ДИТИНИ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА КРАЇН ЄС 106

Петренко В.О., Рудченко О.В., Соц К.Є. ДО ПИТАННЯ ОБҐРУНТУВАННЯ ЧИННИКІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО БІЗНЕСУ 108

Резникова М.О. РОЗІРВАННЯ ШЛЮБУ У ПОРЯДКУ ОКРЕМОГО ПРОВАДЖЕННЯ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ 111

Федоренко Т.В. РОЗВИТОК ІНСТИТУТУ МЕДІАЦІЇ В УКРАЇНІ 116

Чурилова Т.М., Базурина Т.І. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ КСЕНОТРАНСПЛАНТАЦІЇ ТА ТРАНСПЛАНТАЦІЇ ФЕТАЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ 119

РОЗДІЛ 4
ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО, ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

Барахтян Н.В. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ 123

Глібко С.В. ВІДКРИТТЯ РАХУНКІВ У БАНКАХ ТА ПЛАТІЖНІ ПОСЛУГИ: ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ 126

Курбатова Д.Л. ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ У НАЦІОНАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ МІЖНАРОДНИХ ПРИНЦИПІВ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ОЕСР 131

Леонтьєва Л.В. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ 134

Минюк О.Ю. ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ЦІННИХ ПАПЕРІВ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ ТА НАПРЯМИ ЙОГО ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ В УКРАЇНІ 137

Петрович А.І. ЩОДО ДЕЯКИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ БАНКРУТСТВА ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ 141

Федченко Д.І. ОСОБЛИВОСТІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ КОСМІЧНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ 144

Шевердіна О.В. ЗАСОБИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ 148

Щокіна О.О., Сабадаш І.І. СПІВВІДНОШЕННЯ ПРИНЦИПУ ЗАХИСТУ НАЦІОНАЛЬНОГО ТОВАРОВИРОБНИКА І ЗОБОВ'ЯЗАНЬ УКРАЇНИ У СВІТОВІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ ТОРГІВЛІ 151

РОЗДІЛ 5
ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Рудницька О.П. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ВІДПУСТОК: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД 154

Тихонюк О.В. ЩОДО ПОРУШЕНЬ ТРУДОВИХ ПРАВ ГРОМАДЯН 158

Яковлєв О.А. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ У СФЕРІ ПРАЦІ 163

РОЗДІЛ 6
ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО; АГРАРНЕ ПРАВО; ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО; ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО

Казакевич А.О., Мужиловський А.А. ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ СЕЛЯНИНА В УКРАЇНІ 167

Орлова К.О. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ БДЖІЛЬНИЦТВА В УКРАЇНІ 169

Прогонна О.О. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА, ОБІГУ ТА МАРКУВАННЯ ОРГАНІЧНОЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ 171

Самаріна С.В. ПРАВОВА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ПРОЦЕДУРИ СТВОРЕННЯ АГРАРНИХ ХОЛДИНГІВ В УКРАЇНІ 175

Стрельник В.В. ЕКОЛОГІЧНІ ЗАГРОЗИ У ЗОНІ ОПЕРАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ СИЛ 178

Урсолова А.В., Скорик Д.С. СОЦІАЛЬНА СПРЯМОВАНІСТЬ І ДІЯЛЬНІСТЬ АГРОХОЛДИНГОВИХ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ 180

РОЗДІЛ 7
АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Liaskouski I.I. THE CONTENT OF THE RESTRICTED ACCESS INFORMATION REGIME (ON THE EXAMPLE OF THE REPUBLIC OF BELARUS) ... 184

Атаманчук Н.І. ФУНКЦІЇ НЕПРЯМОГО ОПОДАТКУВАННЯ ... 189

Біденчук Т.М., Кононець В.П. ПІДСТАВИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У СФЕРІ ОБІГУ АЛКОГОЛЬНИХ НАПОЇВ ТА ТЮТЮНОВИХ ВИРОБІВ ... 193

Бойко В.В. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОНАННЯМ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ЗА ВИДАТКАМИ ... 197

Герасименко О.О. МІСЦЕ ПОДАТКОВОГО ПРОЦЕСУ В ПОДАТКОВОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ ... 200

Грещук Г.І., Ратушна Б.П. ПРАВОВИЙ СТАТУС СВІДКА У СПРАВАХ ПРО ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ ... 205

Губанов О.О. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД У СФЕРІ ОРГАНІЗАЦІЇ СУДДІВСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ: АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ ... 208

Казацька М.Д. ЩОДО СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «ВЗЯТТЯ НА ОБЛІК ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ» ТА «РЕЄСТРАЦІЯ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ» У ПОДАТКОВОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ ... 213

Кириченко Ю.М. МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ ... 216

Кущ О.Є. ОБМЕЖЕННЯ ЩОДО ЗАЙНЯТТЯ ОСОБАМИ, УПОВНОВАЖЕНИМИ НА ВИКОНАННЯ ФУНКЦІЙ ДЕРЖАВИ АБО МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ АБО ІНШОЮ ОПЛАЧУВАНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ТА АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЇХ ПОРУШЕННЯ ... 219

Лямкіна Т.А. АНАЛІІЗ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СИСТЕМОЮ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ТА МОЖЛИВОСТІ ЙОГО ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ ... 223

Маланчук Т.В., Крамаренко К.І. ВЕКСЕЛЬ ЯК СЕГМЕНТ УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ ... 225

Маринів Н.А. ДОКУМЕНТАЛЬНІ ПЛАНОВІ ПЕРЕВІРКИ У СИСТЕМІ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТА СУДОВА ПРАКТИКА ... 228

Марченко В. Б. ФОРМУВАННЯ ПРАВОВИХ ЗАСАД УЧАСТІ УКРАЇНИ У МІЖНАРОДНОМУ ОБМІНІ ПОДАТКОВОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ... 232

Овчаренко А.С. ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ ІЗ КРИПТОВАЛЮТАМИ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ... 236

Папко В.Г. ОФШОР ЯК СПЕЦІАЛЬНИЙ ПОДАТКОВИЙ РЕЖИМ У ПОДАТКОВОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ ... 239

Пашковський В.В. СУБ'ЄКТИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЙНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ ... 242

Пісоцька К.О. ПІДРОЗДІЛИ ЮВЕНАЛЬНОЇ ПРЕВЕНЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ... 244

Погорілецька А.В., Богатирьова М.О. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ДОКУМЕНТООБІГУ СУДУ ... 247

Ростовська К.В. ПОНЯТТЯ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА СТАДІЙ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРОЦЕДУР РОЗРОБЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ... 250

Скріпкін С.В. ПРОБЛЕМИ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ПРАВА НА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я В КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ ФІНАНСУВАННЯ ВИДАТКІВ У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ... 252

Сластьоненко О.О., Брик А.С., Дробіняк Р.С. УДОСКОНАЛЕННЯ МИТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВВЕЗЕННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ НА МИТНУ ТЕРИТОРІЮ УКРАЇНИ ... 257

Сукмановська Л.М. ХАРАКТЕРИСТИКА АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАКОНОДАВСТВА, ЩО РЕГЛАМЕНТУЄ БОРОТЬБУ З ТЕРОРИЗМОМ НА ТРАНСПОРТІ В УКРАЇНІ ... 261

Шорохова Г.М. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ОРГАНІВ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ... 264

Шульга Т.М., Васенко С.Ю. ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК І ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО ЗАМІНИ ПОДАТКОМ НА ВИВЕДЕНИЙ КАПІТАЛ 268

РОЗДІЛ 8
КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ; КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

Бражник А.А., Галєєв Я.В. КРИМІНАЛІЗАЦІЯ «МОБІНГУ»: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ 271

Гриб І.В., Цилюрик І.І. ПОНЯТТЯ І ВИДИ ПОКАРАНЬ ЗА КРИМІНАЛЬНИМИ КОДЕКСАМИ УКРАЇНИ ТА ІНШИХ ОКРЕМИХ ДЕРЖАВ 276

Гриценко Є.С. ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЯК ДЕТЕРМІНАНТ ЗЛОЧИННОСТІ 279

Коваленко Н.В. КОРУПЦІЙНА ЗЛОЧИННІСТЬ У МИТНІЙ СФЕРІ 282

Кожушний К.С. КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВІДЕОІГОР ЯК ЧИННИКА ВЧИНЕННЯ НАСИЛЬНИЦЬКИХ ЗЛОЧИНІВ НЕПОВНОЛІТНІМИ 284

Лесяк Н.І., Кушпіт В.П. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ВИДИ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ОСНОВ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ 287

Леута О.С., Псьота О.В. ДО ПРОБЛЕМИ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ТЕРМІНУ «СТАН СИЛЬНОГО ДУШЕВНОГО ХВИЛЮВАННЯ» 291

Малишева О. М. ДЕЯКІ КРИМІНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗЛОЧИННОСТІ ЖІНОК ТА ЗАПОБІГАННЯ ЇЙ 295

Мороз О.В. СУЧАСНИЙ СТАН ЗЛОЧИННОСТІ У СФЕРІ ОХОРОНИ ТА ВИКОРИСТАННЯ НАДР В УКРАЇНІ 298

Пивоваров В.В., Кацель Ю.С. ЗАХИСТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ: КРИМІНОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ 300

Полях Є.В. ДЕФЕКТИ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЯК ДЕТЕРМІНАНТИ ВИНИКНЕННЯ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ 304

Самойленко Н.С. МІКРОРІВНЕВІ ЧИННИКИ НАСИЛЬНИЦЬКИХ ЗЛОЧИНІВ У СІМЕЙНО-ПОБУТОВІЙ СФЕРІ 307

Тесленко В.І. ДЕТЕРМІНАНТИ ТА ЗАПОБІГАННЯ НЕЗАКОННОМУ ОБІГУ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ 310

Тимошенко О.О. ПРАВОВИЙ СТАТУС КІБЕРПОЛІЦІЇ ЯК СУБ'ЄКТА ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ: НАЦІОНАЛЬНИЙ І ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД 313

Холявка Г.А. СУЧАСНИЙ СТАН КОРУПЦІЙНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ НА МИТНИЦЯХ УКРАЇНИ 316

Хома В.О. НЕЗАКОННЕ ПЕРЕМІЩЕННЯ ТЮТЮНОВИХ ВИРОБІВ ЧЕРЕЗ МИТНИЙ КОРДОН: УКРАЇНСЬКИЙ СЕГМЕНТ ПОШУКУ ОПТИМАЛЬНИХ ШЛЯХІВ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ 319

Шкарупа О.С. ЩОДО КОРУПЦІЇ У СФЕРІ КОРИСТУВАННЯ НАДР 323

РОЗДІЛ 9
КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Батіг А.В. ДОСЛІДЖЕННЯ МЕХАНІЗМУ ЗАЛІЗНИЧНО-ТРАНСПОРТНОЇ ПРИГОДИ ПІД ЧАС СХОДУ РУХОМОГО СКЛАДУ З РЕЙОК У СУДОВІЙ ЗАЛІЗНИЧНО-ТРАНСПОРТНІЙ ЕКСПЕРТИЗІ 326

Біланчук Р.В. ДО ПИТАННЯ СПІВВІДНОШЕННЯ СТАНДАРТІВ ДОКАЗУВАННЯ ІЗ ВНУТРІШНІМ ПЕРЕКОНАННЯМ ПІД ЧАС ОЦІНЮВАННЯ ДОКАЗІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ 329

Войтенко І.С. ВИДИ ШАХРАЙСТВ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ БАНКІВСЬКИХ ПЛАТІЖНИХ КАРТОК ТА СПОСОБИ ЇХ ВЧИНЕННЯ 332

Войтенко О.О. ДЕЯКІ ПИТАННЯ МЕТОДИКИ РОЗСЛІДУВАННЯ ВВЕДЕННЯ В ОМАНУ СУДУ АБО ІНШОГО УПОВНОВАЖЕНОГО ОРГАНУ 335

Гнатюк А.Ю. РОЛЬ ПРОКУРОРА ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ФУНКЦІЇ КРИМІНАЛЬНОГО ПЕРЕСЛІДУВАННЯ (ОБВИНУВАЧЕННЯ) 338

Грицюк І.В., Левчук П.Р., Маркусь А.С. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ПРАВОВУ ДОПОМОГУ АДВОКАТА 342

Джус О.В. СУДОВА ЗАЛІЗНИЧНО-ТРАНСПОРТНА ЕКСПЕРТИЗА В УКРАЇНІ ТА В УСТАНОВАХ ENFSI 345

Дралюк І.М. ШЛЯХИ ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ ДОСВІДУ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ТА СПЕЦСЛУЖБ ПРОВІДНИХ КРАЇН СВІТУ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ 350

Ільченко О.В., Вольвач А.А. УЧАСТЬ ПРОКУРОРА У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ 354

Ільченко О.В., Гуща С.О. ЗЛОЧИННІСТЬ СЕРЕД НЕПОВНОЛІТНІХ: ПРИЧИНИ ТА ШЛЯХИ ЗАПОБІГАННЯ 358

Казьмірова І.В. ТИМЧАСОВИЙ ДОСТУП ДО РЕЧЕЙ І ДОКУМЕНТІВ ЧИ АДВОКАТСЬКИЙ ЗАПИТ? 360

Коваль О. М. РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА ОСОБИ НА ВИПРАВДАННЯ В ДОСУДОВОМУ ПРОВАДЖЕННІ 364

Корнєєва О.В. ЗАСТОСУВАННЯ СТАНДАРТУ ДОКАЗУВАННЯ «ПОЗА РОЗУМНИМ СУМНІВОМ» У НАЦІОНАЛЬНІЙ КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНІЙ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИЦІ КРІЗЬ ПРИЗМУ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ 368

Кудінов С.С. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ У СУЧАСНОМУ СОЦІУМІ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ 372

Кузишин А.Я. МОДЕЛЮВАННЯ МЕХАНІЗМУ ЗАЛІЗНИЧНО-ТРАНСПОРТНОЇ ПРИГОДИ ЗА УЧАСТЮ ЧЛЕНІВ ЛОКОМОТИВНОЇ БРИГАДИ У СУДОВІЙ ЗАЛІЗНИЧНО-ТРАНСПОРТНІЙ ЕКСПЕРТИЗІ 376

Падалка А.М. ОЦІНКА ПЕРВИННОЇ ІНФОРМАЦІЇ НА ПОЧАТКУ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ОПОДАТКУВАННЯ 380

Садуненко Ю.О. ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАВОВІ СТАНДАРТИ КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ДОКАЗУВАННЯ 383

Шаповалова К.Р. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ, ВЧИНЕНИХ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ КРИПТОВАЛЮТИ 385

РОЗДІЛ 10
СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА

Назаров І.В., Розсоха К.О. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА, ЯКЕ РЕГУЛЮЄ ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ ЩОДО ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ 388

РОЗДІЛ 11
МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Березняк В.С., Філяніна Л.А. ПИТАННЯ ВИДАЧІ ОСОБИ, ЯКА МАЄ МНОЖИННЕ ГРОМАДЯНСТВО 392

Бондаревич М.П. СУЧАСНИЙ СТАН ПРОБЛЕМИ ПРИТЯГНЕННЯ ДЕРЖАВ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА МІЖНАРОДНО-ПРОТИПРАВНІ ДІЯННЯ 396

Галич К.В. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЗМІНИ КЛІМАТУ 399

Завгородня В.М., Полянська Є.А. ПОНЯТТЯ ТА КАТЕГОРІЇ ВИМУШЕНИХ МІГРАНТІВ У МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ 402

Іващенко В.В. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ: АБСОЛЮТНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ 406

Качурінер В.Л. ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ СФЕРИ ВИРОБНИЦТВА В ЕКОЛОГІЧНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ 409

Михайлов А.К. ЩОДО КОНЦЕПЦІЇ LEX MERCATORIA ТА ЇЇ РОЛІ В МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ 412

Псьота О.В. ДО ПИТАННЯ РАТИФІКАЦІЇ РИМСЬКОГО СТАТУТУ УКРАЇНОЮ 415

РОЗДІЛ 12
ФІЛОСОФІЯ ПРАВА

Ткаченко В.І. ІДЕАЛ, ІДЕЯ, ІДЕОЛОГІЯ В ДІАЛЕКТИЦІ ПРАВА 419

на функціонування об'єкта перевірки, а також забезпечення фінансової дисципліни.

Побудувати ефективну систему фінансового контролю в Україні, яка б забезпечувала стабільний стан фінансової дисципліни у регіонах, на думку науковців і практиків, можна лише за наявності ефективної системи внутрішнього контролю в органах місцевої влади, тобто системи місцевого фінансового контролю.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010. №2456– VI. URL: http://zakon1.rada.gov.ua.
2. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-В. URL: http://zakon1.rada.gov.ua.
3. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України / Кол. авт.: Г.Л. Знаменський, В.В .Хахулін, В.С. Щербина та ін.; заг. ред. В.К. Мамутова. К.: Юрінком Інтер, 2004. 688 с.
4. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436. URL: http://zakon1.rada.gov.ua.
5. Про рахункову палату: Закон України: від 27.01.2015 р. № 576– VII. Відомості Верховної Ради України. 2015. №36. Ст. 360.
6. Мамутов В.К. К вопросу о предметах Хозяйственного и Гражданского кодексов Украины. URL: http://www.iepd.dn.ua/Stat_07.htp.
7. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні від 26.01.2003 р. № 2939–XII. URL: http://zakon1.rada.gov.ua.

УДК 34.346.7

ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ЦІННИХ ПАПЕРІВ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ ТА НАПРЯМИ ЙОГО ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ В УКРАЇНІ

LEGAL REGIME OF SECURITIES IN FOREIGN COUNTRIES AND DIRECTIONS OF ITS IMPLEMENTATION IN UKRAINE

Минюк О.Ю., к.ю.н., доцент,
доцент кафедри господарського права та процесу
Національний університет державної фіскальної служби України

Сьогодні для України гостро стоїть завдання щодо швидкої інтеграції у світовий економічний простір та імплементації національного законодавства у даній сфері відповідно до вимог Європейського Союзу. Тому для створення належної системи державно-правового регулювання ринку цінних паперів в Україні необхідне врахування міжнародного досвіду, зокрема країн Європейського Союзу та Сполучених Штатів Америки. Адже недоречним є пошук відповідей на питання, що вже давно вирішені за кордоном. До того ж за використання досвіду інших країн, але з урахуванням наших національних особливостей, можна обирати лише позитивні приклади, що підтверджені ефективним застосуванням у практичній сфері.

Ключові слова: правовий режим, цінні папери, європейська модель ринку цінних паперів, суб'єкти регулювання ринку цінних паперів, зарубіжний досвід.

Сегодня для Украины остро стоит задача быстрой интеграции в мировое экономическое пространство и правовой имплементации национального законодательства в данной сфере в соответствии с требованиями Европейского Союза. Поэтому для создания надлежащей системы государственно-правового регулирования рынка ценных бумаг в Украине необходимо учитывать международный опыт, в частности, стран Европейского Союза и Соединенных Штатов Америки. Ведь неуместно искать ответы на вопросы, которые давно решены за рубежом. К тому же, перенимая опыт других стран, но с учетом наших национальных особенностей, можно выбирать только положительные его примеры, подтверждающие пользу применения их в практической сфере.

Ключевые слова: правовой режим, ценные бумаги, европейская модель рынка ценных бумаг, субъекты регулирования рынка ценных бумаг, зарубежный опыт.

Nowadays, Ukraine faces the urgent task of rapid integration into the world economy, and the implementation of national legislation in the area according to the European Union. Therefore, in order to create a proper system of state-legal regulation of the securities market in Ukraine, it is necessary to take into account international experience, i. e., the European Union and the United States of America. It is deemed appropriate for Ukraine to look at the foreign experience on the matter and to take over the best practices while taking into account Ukrainian national peculiarities.

Having analyzed the legal regime of securities in foreign countries, it should be noted that the European model of the regime of securities is considered to be one of the most advanced and powerful in the world due to the existence of the high legal culture in doing business in the securities market and minimal state interference to the area. Taking into account the principles and objectives of the securities market regulation IOSCO and close cooperation of the NCSSMF with the International Organization of Securities Commissions, it was clarified that nowadays Ukraine faces a substantial revocation of the legislative framework in this area, as well as a detailed review of the strategies and practices of the direct activity of institutes, being responsible for the securities market regulation.

Key words: legal regime, securities, European model of securities market, securities market players, foreign experience.

Постановка проблеми. Сьогодні для України гостро стоїть завдання щодо швидкої інтеграції у світовий економічний простір та імплементації національного законодавства у даній сфері згідно з вимогами Європейського Союзу (далі – ЄС). Тому для створення належної системи державно-правового регулювання ринку цінних паперів в Україні необхідне врахування міжнародного досвіду, зокрема країн ЄС та Сполучених Штатів Америки (далі – США). Адже недоречним є пошук відповідей на питання, що вже давно вирішені за кордоном. Якщо переймати досвід інших країн, але з урахуванням наших національних особливостей, можна обирати лише позитивні його приклади, що підтверджують користь застосування їх у практичній сфері.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичною основою дослідження стали праці видатних учених-правознавців та економістів України й інших країн, присвячені питанням регулювання ринку цінних паперів,

зокрема: М. Агаркова, С. Алексєєва, Б. Альохіна, А. Берлача, В. Бєлова, В. Борисова, М. Брагінського, О. Василика, В. Галанова, Є. Годеме, О. Дегтяревої, Д. Мурзіна, Р. Сават'є, Т. Сафонової, І. Спасибо-Фатєєвої, В. Торкановського, А. Фєльдмана, Г. Шершеневича, В. Яроцького й ін. Проте варто зауважити, що у вітчизняній юридичній науці відсутні ґрунтовні дослідження, цілком присвячені вивченню правового режиму цінних паперів в зарубіжних країнах. Дана тематика в наукових працях учених висвітлюється лише фрагментарно, хоча вона має велике наукове і практичне значення. Саме тому вивчення іноземного досвіду щодо правового режиму цінних паперів та напрямів його імплементації в Україні крізь призму сучасних реалій здається актуальним, необхідним і своєчасним.

Формування цілей статті. На основі досліджених матеріалів поставлено задачу проаналізувати правовий режим цінних паперів у закордонних країнах, висвітлити можливі напрями його імплементації в Україні.

Виклад основного матеріалу. Під час аналізу зарубіжного досвіду щодо правового режиму цінних паперів вважаємо за необхідне розглянути досвід США, країн Європейського Союзу, Канади та Швейцарії.

Законодавство про цінні папери існує через наявність унікальної інформаційної потреби інвесторів. Цінні папери не є цінними; їхня цінність походить лише від вигід, які вони надають їх власникам, це стосується активів і прибутків емітента або повноважень щодо голосування. Вартість цінних паперів залежить відфінансового стану, продуктів та ринків емітента, менеджменту та конкурентного та регуляторного клімату. Норми законодавства про цінні папери спрямовані на забезпечення того, щоб інвестори отримували точні та необхідні відомості щодо типу та вартості відсотків, що розглядаються для придбання [1].

Європейська модель режиму цінних паперів вважається однією з найдосконаліших та найпотужніших у світі [2, с. 91]. Таке звання вона отримала завдяки тому, що державне втручання є мінімальним, що пояснюється високою правовою культурою ведення бізнесу на ринку цінних паперів [3, с. 146].

Банки в даній моделі посідають центральне місце на ринку цінних паперів, їм дозволяється поєднувати звичайні банківські операції з операціями на фондовому ринку. Банківські установи здебільшого є універсальними: є водночас інвестиційними компаніями та фондами, брокерами-дилерами та інвестиційними консультантами [4, с. 130].

Законодавство ЄС призначене для створення єдиного внутрішнього ринку цінних паперів. Проте спостерігаються досить значні розбіжності в законодавчій базі більшості держав-членів ЄС, що й досі є однією з основних проблем на шляху досягнення єдиного внутрішнього ринку. Основним нормативно-правовими актами у сфері правового регулювання ринку цінних паперів є: Директива 2004/39ЄС Європейського парламенту та ради від 21 квітня 2004 р. щодо ринків фінансових інструментів; Директива Ради 85/611/СЄС від 20 грудня 1985 р. про узгодження законів, підзаконних та адміністративних положень, що стосується інститутів спільного (колективного); Директива Європейського парламенту та ради 2001/34/ЄС від 28 травня 2001 р. про допуск цінних паперів до офіційного лістингу на фондовій біржі і про інформацію про цінні папери, що повинна бути опублікована; Директива Європейського парламенту та ради 2004/109 від 15 грудня 2004 р. про гармонізацію вимог щодо прозорості інформації про емітентів, чиї цінні папери допущені до продажу на врегульованому ринку, яка вносить зміни до Директиви 2001/34/ЄС; Директива Європейського парламенту та ради 2003/71/ЄС від 4 листопада 2003 р. про проспекти, що підлягають опублікуванню за відкритої пропозиції цінних паперів або виставленні їх на продаж; Директива Європейського парламенту та ради 98/26/ЄС від 19 травня 1998 р. щодо кліринго-розрахункової діяльності; Директива Європейського парламенту та ради 2002/47/ЄС від 6 червня 2002 р. щодо угод фінансової застави; Директива 97/9/ЄС Європейського парламенту та ради 2003/6/ЄС від 28 січня 2003 р. про інсайдерську діяльність та маніпулювання ринком.

У сфері ринку цінних паперів ЄС діють такі органи: Європейський парламент, Рада ЄС, Європейська комісія, Європейський комітет із цінних паперів та Комітет європейських регуляторів цінних паперів, Європейська рахункова палата, Економічно-соціальний комітет, Комітет регіонів, Європейський інвестиційний банк, Європейський центральний банк.

Відповідно до Положень Директиви Ради 2001/34 ЄС, повноваження компетентних органів держави-члена передбачають: ухвалення рішення про допуск цінних паперів до офіційного лістингу в межах території; ухвалення рішення щодо відмови в наданні допуску цінних паперів до офіційного лістингу на фондовій біржі, якщо не виконуються умови допуску цінних паперів до офіційного лістингу; компетентні органи можуть вимагати від емітента всю необхідну інформацію з метою захисту інвестора або опублікувати цю інформацію за нього, але з його дозволу; призупинення реєстрації цінних паперів; припинення реєстрації цінних паперів [5, с. 50].

Ринок цінних паперів у Швейцарії можна розділити на позабіржові (Over-The-Counter markets) ринки та регулівні ринки.

На позабіржових ринках учасниками зазвичай є великі фірми як кінцеві користувачі, і банки, а також фірми із цінних паперів та страхові компанії як дилери, для торгівлі індивідуально розробленими фінансовими продуктами, часто для хеджування ринкових ризиків кінцевих користувачів. З набранням чинності Законом про фінансову ринкову інфраструктуру регулювання позабіржових операцій може змінитися.

Регулівний ринок Швейцарії складається в основному із Швейцарської фондової біржі (SIX Swiss Exchange), що здійснює електронний обмін та розташована в Цюріху, та Бернської фондової біржі (BX Berne Exchange), де здійснюється торгівля лише обмеженою кількістю цінних паперів здебільшого регіональних компаній.

Регулюючими органами ринку цінних паперів у Швейцарії є: Швейцарський фінансовий орган з нагляду за ринком (FINMA), який, зокрема, відповідає за наглядові банки, страхові компанії, фондові біржі, торгівлю цінними паперами й інвестиційні схеми. Окрім його наглядової функції, FINMA затверджує правила та видає постанови в згаданих вище областях, діє як апеляційний орган щодо рішень, ухвалених різними нижчими органами, як-от Швейцарська комісія з поглинання.

На рівні нижче FINMA діє Орган з управління та розкриття інформації Швейцарськіої фондової біржі (SIX Swiss Exchange) та вищезазначена Швейцарська комісія з поглинання.

Основними завданнями Органу з управління та розкриття інформації є одержання повідомлень про пакети акцій, ухвалення попередніх рішень щодо того, чи є обов'язок щодо таких повідомлень, а також надання винятків або звільнення від вимог щодо звітності. Усі повідомлення в електронному вигляді збираються в базі даних. Орган з управління та розкриття інформації повинен бути повідомлений відповідним акціонером та компанією, якщо частка акцій вище або нижче порогового значення 3, 5, 10, 15, 20, 25, 33 1/3, 50 або 66 2/3% голосів права голосу в такій компанії.

Швейцарська комісія з питань поглинання контролює публічні пропозиції щодо ухвалення та видання правил і декретів по цій темі, особливо у сферах добровільних та обов'язкових пропозицій, а також пропозицій щодо викупу [6, с. 7].

Основними законами, що регулюють швейцарський ринок цінних паперів, є Закон «Про Фондову біржу та торгівлю цінними паперами» від 24 березня 1995 р. (SESTA) та його виконавчі постанови, як-от: постанова «Про Фондову біржу та торгівлю на ринку цінних паперів» від 2 грудня 1996 р. (SESTO), постанова Швейцарського наглядового органу за швейцарським фінансовим ринком «Про Фондові біржі та торгівлю цінними паперами» від 25 жовтня 2008 р. (SESTOFINMA), постанова Швейцарської комісії з поглинання «Про публічні пропозиції про поглинання» від 21 серпня 2008 р. (TOB-Ordinance) та Директива 2014/65/ЄС Європейського парламенту та ради від 15 травня 2014 р. «Про ринки фінансових інструментів» (MIFIDII). Основною метою зазначених документів є захист індивідуальних інвесторів і забезпечення безперебійної роботи ринку.

Компанії, зареєстровані на швейцарських фондових біржах, повинні дотримуватися вимог та правил, що видаються Швейцарською фондовою біржою, зокрема: «Правил лістингу» та додаткових Правил для зареєстрованих компаній, облігацій їх деривативів та біржових торгів.

Різні види цінних паперів, зокрема акції на пред'явника, іменні акції й облігації, а також передумови для емісії та певних прав власників облігацій швейцарських компаній, викладені у швейцарському кодексі «Про зобов'язання» від 30 березня 1911 р. (CO).

Ринок цінних паперів США регулюється дворівнево: на державному та федеральному рівнях. Органи, що регулюють діяльність ринку цінних паперів, є державними, але іноді можуть також охоплювати вимоги до лістингу таких бірж, як Нью-Йоркська фондова біржа, та правила саморегулівних організацій, наприклад, Управління галузі фінансового регулювання (FINRA). Управління галузі фінансового регулювання (FINRA) – це саморегулівна організація, що оприлюднює правила, які регулюють діяльність брокерських дилерів та деяких інших професіоналів у галузі цінних паперів [7].

Федеральні закони про цінні папери в основному створені в межах Нового курсу в 1930-х рр. Існує п'ять основних федеральних законів про цінні папери: Закон про цінні папери 1933 р. (регулювання та поширення нових цінних паперів); Закон щодо обміну цінних паперів 1934 р. (регулювання торгових цінних паперів, брокерів та бірж); Закон про довірче управління 1939 р. (регулювання боргових цінних паперів); Закон про інвестиційні компанії 1940 р. (регулювання взаємних фондів); Закон про інвестиційних консультантів 1940 р. (регулювання інвестиційних консультантів).

На федеральному рівні головним регулятором цінних паперів є Комісія із цінних паперів та бірж (SEC). Ф'ючерси та деякі аспекти деривативів регулюються Комісією з торгівлі товарними ф'ючерсами (CFTC).

Федеральні закони про цінні папери регулюють пропозицію та продаж цінних паперів та торгівлю цінними паперами, діяльність деяких професіоналів у даній галузі, інвестиційні компанії (як-от взаємні фонди), тендерні пропозиції, довідкові заяви, публічні компанії.

У Канаді відповідальність за регулювання, адміністрування та виконання законодавства із цінних паперів є обов'язком кожної окремої провінції та території. Кожна провінція та територія має свою власну Комісію із цінних паперів або аналогічний регулюючий орган, який відповідає за підтримку справедливого й ефективного ринку капіталу та захищає інвесторів шляхом нагляду, адміністрування та виконання законів про цінні папери у відповідній юрисдикції. В Альберті, наприклад, регулюючим органом є Комісія із цінних паперів Альберти.

Дана Комісія із цінних паперів складається із членів комісії, які призначаються губернатором-лейтенантом Альберти в Раді, є радою директорів Комісії із цінних паперів. Члени комісії несуть відповідальність за нагляд за керівництвом даної Комісії, розробленням політики, розглядом та затвердженням нових правил та рекомендацій щодо змін до Закону, а також інших інструментів і правил [8, с. 3].

Члени Комісії також мають можливість надавати дискреційні вилучення та проводити слухання з питань, що впливають на суспільні інтереси, щодо ринку капіталу в Альберті. Комісія несе відповідальність за регулювання всіх операцій, пов'язаних із цінними паперами, в Альберті, які проводяться через Комісію, а також опосередковано, через саморегулівні організації, які регулярно перевіряються Комісією для забезпечення делегованого регулювання відповідності стандартам Комісії та законодавству.

На відміну від деяких інших сфер законодавства, законодавство про цінні папери в Канаді складається з різних статутів, правил, інструментів, політики, повідомлень та цивільного права. У Канаді кожен тип юридичної особи регулюється різними нормативно-правовими актами. Так, корпорації зазвичай, регулюються Законом про бізнес-корпорації (Альберта), RSA 2000, с. B-9; партнерство зазвичай регулюється Законом про партнерство (Альберта); RSA 2000, с. C-3; трасти, які є некорпоративними юридичними особами, створені на основі відносин між повіреною особою, що є стороною, яка має право власності на майно довіри, регулюються Трастовим законом (Альберта), RSA 2000, с. T-8.

Отже, суб'єкт господарювання може бути «емітентом звітності» або «приватним емітентом», оскільки такі терміни вживаються в законах про цінні папери. За корпоративними законами, ці організації часто називають «розподільчими компаніями» та «приватними компаніями». Звітні емітенти зазвичай, але не завжди, зареєстровані на біржі та часто називаються «публічними» компаніями. Звітні емітенти мають право випускати свої цінні папери публічно та зобов'язані здійснювати постійне публічне розкриття інформації та власників цінних паперів відповідно до чинного законодавства про цінні папери.

Кожен зареєстрований суб'єкт господарювання повинен дотримуватися законів про цінні папери відповідно до його основної юрисдикції. У Альберті, наприклад, головним регулюючим нормативно-правовим актом є Закон про цінні папери (Альберта), RSA 2000, с. S-4 та відповідні правила («Регулювання цінних паперів», Регламент Альберти 115/1995). Цей Закон стосується таких питань, але не обмежується ними: забезпечення створення та існування Комісії із цінних паперів в Альберті (ASC); передбачення правил слідчих повноважень Комісії із цінних паперів; надання повноважень щодо законодавства щодо цінних паперів в Комісії із цінних паперів, за деяких обмежень; біржі, саморегулівні організації, кредитно-рейтингові організації, торгівельні репозиторії та клірингові агентства; вимоги щодо реєстрації; торгівля та розподіл цінних паперів; постійні вимоги щодо розкриття інформації та пов'язані з ними питання; питання інсайдерської торгівлі; правозастосування; цивільна відповідальність [9].

У нормах даного Закону викладено додаткові питання, що стосуються повноважень, наданих Комісії із цінних паперів, а також передбачають стягнення плати за різні заявки та дії, відповідно до цього Закону, та різні інструменти, ухвалені Комісією.

Під час розгляду правового режиму цінних паперів у закордонних країнах та напрямів його імплементації в Україні варто зауважити, що протягом 2016 р. поглиблювалася тісна співпраця Національної комісії із цінних паперів та фондового ринку (далі – НКЦПФР) із Міжнародною організацією комісій із цінних паперів (далі – IOSCO) із метою приєднання України до Багатостороннього меморандуму про взаєморозуміння щодо консультування та співробітництва і обміну інформацією (IOSCO MMoU).

IOSCO є провідним міжнародним угрупуванням регуляторів ринку цінних паперів. У даний час її членами є

регулятори з більш ніж 100 юрисдикцій, які несуть щоденну відповідальність за регулювання ринку цінних паперів та застосування законодавства про цінні папери. Членство IOSCO представляє широкий спектр ринків різних рівнів складності та розвитку, різних розмірів, що працюють у різних культурних і правових умовах.

У лютому 2016 р. уповноважений орган IOSCO ухвалив резолюцію про включення НКЦПФР до Додатка B IOSCO MMoU, визнавши нашу країну готовою до приєднання за умови ухвалення змін до національного законодавства.

Упродовж 2016–2018 рр. НКЦПФР рухається за європейським вектором, який визначено орієнтиром у питаннях розвитку національного законодавства й імплементації базових директив ЄС.

Ринки цінних паперів і похідних фінансових інструментів надзвичайно важливі для росту, розвитку і зміцнення ринкової економіки. Вони підтримують корпоративні ініціативи, фінансують застосування нових ідей і полегшують управління фінансовими ризиками. Крім того, оскільки індивідуальні інвестори розміщують все більшу частку своїх грошей у пайові інвестиційні фонди й інші колективні інвестиційні фонди, ринки цінних паперів стали основними в забезпеченні індивідуального збагачення і пенсійного планування [10].

Зважаючи на це, ухвалено проект закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації стандартів IOSCO та виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом у частині протидії зловживанням на фондовому ринку» [10].

Розроблення даного законопроекту полягає у створенні передумов для підвищення ефективності та функціональності фондового ринку в Україні, насамперед шляхом комплексного врегулювання питань протидії зловживанням на ньому, що є вкрай важливим та відповідальним завданням на сучасному етапі розвитку, зважаючи на важливість інтегрування вітчизняної економіки в європейську та світову спільноту. Проектом закону, розробленим НКЦПФР, зокрема, передбачено: розслідування наявності ознак маніпулювання на фондовому ринку, використання інсайдерської інформації, інших порушень законодавства про ринок цінних паперів та акціонерні товариства; збільшення мінімального розміру штрафних санкцій за порушення, пов'язані з розкриттям інформації, до 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

На думку К. Клименко, ухвалення документа – це значний крок шляхом імплементації європейського законодавства. Проте закон не лише розширить повноваження НКЦПФР, а й збільшить навантаження на професійних учасників [11].

Висновки. У результаті аналізу правового режиму цінних паперів у закордонних країнах варто зауважити, що європейська модель режиму цінних паперів вважається однією з найдосконаліших та найпотужніших у світі, що пояснюється високою правовою культурою ведення бізнесу на ринку цінних паперів та мінімальним втручанням держави в дану сферу. З огляду на принципи та цілі регулювання ринку цінних паперів IOSCO та тісну співпрацю НКЦПФР із Міжнародною організацією комісій із цінних паперів, з'ясовано, що нині перед Україною стоїть задача суттєвого перегляду законодавчої бази в даній сфері, а також детальної перевірки стратегій та практик безпосередньої діяльності інститутів, відповідальних за регулювання ринку цінних паперів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Legal Information Institute, "Securities". URL: https://www.law.cornell.edu/wex/securities (дата звернення: 17.10.2018).

2. Деревко Ю. Інвестиційні банки: вплив на формування змішаної моделі ринку цінних паперів вУкраїні. Банківська справа. 2008. № 1. С. 90–93.

3. Навроцька Н. Формування моделі українського ринку цінних паперів. Науковий вісник НЛТУ України. 2010. Вип. 2–11. С. 146–150.

4. Кравченко В., Паламарчук Н. Особливості організації ринку цінних паперів у країнах світу. Наукові записки Кіровоградського нац. техн. університету. 2013. Вип. 13. С. 128–133.

5. Безручко Ю., Вінник О., Голотов М. Правове регулювання ринку цінних паперів та інвестиційних фондів в Європейському Союзі та Україні.

6. Securities Law in Switzerland, C'M'S' Law. Tax. CMS Legal Services EEIG – NDB. 2014. 40 p.

7. About FINRA. URL: http://www.finra.org (дата звернення: 17.10.2018).

8. Jessica Brown, Sources of Securities Law and the Regulatory Regime, Calgary, Alberta. 2016. 150 p. (дата звернення: 17.10.2018).

9. Securities Act, Revised Statutes of Alberta 2000 Chapter S-4. Alberta Queen's Printer. 2017. 209 p. (дата звернення: 17.10.2018).

10. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації стандартів IOSCO та виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом у частині протидії зловживанням на фондовому ринку: проект закону України. URL: www.ssmsc.gov.ua/forum/viewtopic.php?id=9035.

11. Клименко К. Особливості боротьби з маніпулюванням та фіктивними емітентами на фондовому ринку в контексті євроінтеграції. Наукові праці НДФІ. 2016. № 1 (74). С. 107–124.